

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.
Ide czimezendők az
előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilatko-
közlemények.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt
Félévre 2 -
Negyedévre 1 -
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Teleky-utca 9.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető
minden közlemény.

Bérmertetlen küld.
nem fogadjuk.

Kéziratokat vissza-
nem adunk.

SOMOGYI ÚJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton

Felelős-szerkesztő ifj. Nagy Ferencz.

Legyen béke.

Ez az óhaja, ez a követelménye a tizenkilencedik század szellemének.

A civilizáció, mely emberi szerezett, az embereknek egymás iránti türelmét hirdeti és a közös művelődés folytán az embereket az általános világ polgárság eszméjéhez vezeti, nem tűrhet mást meg, mint a békét.

A művelődés, melynek folytán a különböző államok lakosai egymásnak nem ellenségei de érdektársai lesznek, s mely az emberiségben azon meggyőződést kelti fel, hogy csak úgy boldogulhat, ha mint a méhek rajja össze tart, s az emberiség közös javára összetett erővel együtt dolgozik, szinte békét követel.

Az ipar, a kereskedelem, mely a mai közlekedési eszközök folytán már nem csak a szomszédos államokat köti össze, hanem az egyes világ részeit csatolja a közös érdek folytán egymáshoz, és nélkülözhetetlenné teszi egyiket a másikra nézve, szinte békét parancsol, mert hisz az csak békében fejlődhetik s lehet virágzóvá.

És mégis, dacára annak, hogy a barbarizmus korszaka már elmúlt, hogy a fentieknek igazságát és szükségességét ma már minden kormány és államfő elismeri, mégis a békenem-csak biztosítva nincs teljessen — de az valósággal csak egy czérnaszálla kötvé lóg a levegőben.

Tudja ezt minden állam, éppen ezért siet mindegyik töl tenni a másikán, és nagy tudománnyal igyekezik az emberitő szerszámokat tökéletesíteni, s azokat roppant költséggel minél nagyobb mennyiségben beszerezni törekszik, mert nem lehet tudni, hogy azon czérnaszálat az államfők valamelyike mely pillanatban vágja kette, s nem tudja azt, hogy a lezuhanó béke helyét mely napon foglalja el az ádáz harcz és a vérontás. Készen vannak arra, hogy egy kéz intésre nemzetek egymásnak neki esve lemészárolják az emberiség színét, javát, erejét — a helyet — hogy mint emberek egymás boldogulásán munkálkodva, az emberiség közös érdekeit szolgálják.

Ezen bajokon akarnak a tudomány azon emberei segíteni, kik összejöttek Haágában, hogy nemcsak a népeknek egymás elleni harczai, de a mai fegyveresbéke ellen is — mely rosszabb

mint egy kisebszerű hadjárat, fel-emelje tiltakozó szavát.

Nem tudni milyen eredménye lesz a haágai béke kongresszusnak, de annyi bizonyos, hogy czéljukat, a béke teljes és tökéletes biztosítását ma még elérniök lehetetlen.

Nagyon valószínű, hogy a béke és háboru felett rendelkezni hatalmukban áll, a világ minden részéről összesereglet, a mai műveltség színvonalán álló befolyásos egyének tanácskozásairól tudomást ne vegyenek.

Lehetetlen az, hogy azon tanácskozások, melyeknek czélja az emberiség ügyeit szolgálni, mely a mai helytelen viszonyokat az emberiség közös javára béke útján óhajtja javítani, siket fülekre találja ott, hol azt legjobban kellene meghallgatni. Ez lehetetlen annyival inkább is, mert azon egyének, kik nagyszámmal megjelentek a haágai békekongresszuson, nemcsak magukat, de az egész civilizált világ népességét képviselik, s azon tiltakozó szó, mely ott a béke érdekében felemeltetik, az összes emberiség szava-melyet meg kell mindenkinek hallania annyival inkább is, mert az békét követel.

A nagyvilág ma még a béke azon apostolait, kik eszményök megvalósítására, annak keresztül vitelére Haágában össze sereglettek, ideálistáknak tartja, de mindenesetre be fog következni azon időpont nem sokára, mikor az emberek mind így fognak gondolkodni, midőn az egyes államok között felmerült differentiakat épp úgy békés uton fogják az emberek megoldani, mint akár a magánfelek között felmerült peres ügyeket.

S ez úgy is lesz helyén, mert ha az egyes embernek, érdekből, boszúból stb-ből kifolyólag nem szabad ölni és gyilkolni, miért engedné meg a világ társadalom azt, hogy oly emberek kik egymást soha nem ismerik egymást soha nem bántották, soraikból kölcsönösen ezereket és ezereket mészároljanak le — csak azért, mert azt egyik-vagy másik államfő úgy rendelte el.

Ha a civilizáció ily mértékben halad előre, mint jelenleg, úgy a béke szelleme rohamosan fog hódítani, s az útjában egyedül azt tarthatná fel, ha a mai társadalmi életben olyan evulatiók történének, mely a társadalom jelenlegi épületét — melynek

fundamentumát a közműveltség képezi, teljessen romba döntené. s ezen rászakodás eltörölné a földszínéről a tudomány és műveltség összes alkotásait, és helyébe az ókor és közép kor vad-ságát ültetné az emberi szívekbe.

Igaz ugyan, hogy a műveltebb államokban lábra kapott szocialis és anarchikus mozgalmak melyeknek vezefőszálai a demagogok kezeiben vannak — s mely tulajdonképpen ezeknek a mozgalmak veszélyezteteti a tudományt és műveltséget, ha azon elyek fellül tudnának kerekedni, úgy a visszaesés kiszámíthatlan lenne.

Azonban lehet arra reményünk, hogy azon áramlat mely a hajdani egyiptomi és görög műveltségét elsöpörte a földszínéről, többé ismétlődni nem fog.

A mai művelt kor jelszava munka és béke, ez a két eszköz az, melyik az embert oda képes emelni, hol az embernek mint a teremtmények legnemesebbikének — állani kell.

Előre tehát béke apostolai, hirdes-sétek az igét, mi is veletek együtt ki-áltjuk, béke az emberiség jól tevője, jöjjön el a te országod.

A közegészségügyi és demografiai kongresszus záró ülése.

A szakadó eső sokakat elriasztott f. hó 9-kén tartott kongresszusi záró ülés-ről. A vigadó nagytermében ezuttal nem is volt olyan tolongás, mint a megnyitó ülésen s az a 4-50 ember, aki megjelent, kényelmesen el tudott helyezkedni a széksorokon. A karzatot most a szép közön-ség töltötte meg s élénken figyelt a kongresszus befejező ülésének minden mo-zzanatára.

Az emelvény ezuttal komolyabb né-zetű volt. Hiányoztak a fényes díszmagyar ruhák. A papi méltóságok és egyetemok talárjai s csak néhány külföldi katonarvos egyenruhája tarkította a képet.

Az elnöki székét Hieronymi Károly miniszter foglalta el mellette ültek; dr. Fodor József, Müller főtitkár és Bertillon az állandó bizottság titkára, jobbról Scheel titkos kormánytanácsos, Ráth Károly fő-polgármester, ott láttuk továbbá Ráizsig államtitkár, Tormay min. tanácsost, Than, Tauffer, Hógyes, Böke, Laufenaus, Slordai Lajos, dr. Entz Géza, Mihalkovics Géza dr. Láncoz Gyula, dr. Schnierer Aladár egyet. tanárokat, Körösi József igazgatót, Wagner Jenőt s többeket.

Az ülést Hieronymi miniszter néhány üdvözlő szóval nyitotta meg s utána Bertillon dr. Páris város statisztikai hivatala-

nak főnöke, a kongresszus permanens bizottságának titkára, tette meg a jelentéseit.

Ezután Müller Kálmán főtitkár mutatta be rövid jelentését. A jövő kongresszus helyére vonatkozólag három meghívó érkezett be. New-York (illetve az Egyesült államok), Moszkva város és Madrid város hívták meg a kongresszust vendégszere ő szókkal. Az állandó bizottság a Madridi kitüntető meghívást elfogadta.

Gimenó Amálió dr. senator és a madridi egyetem tanára lelkes szavakkal ismételte a meghívást, biztosítván őt kongresszus, hogy épp oly vendégszerető fogadtatásban fog részesülni, mint a szép magyar fővárosban. Együttal kormánya nevében üdvözlö a kongresszust s köszönetet mond a vendégszerető fogadtatásért.

Ezután Ráth Károly főpolgármester er bucsuzott el Budapest főváros nevében a kongresszusól, beszédében Budapest székes főváros néhány őszinte, keble mélyéből fakadt bucsu szavakat mond.

„Budapest székes főváros közönsége hazafias lelkesedéssel és a tisztelet legbensőbb érzetével fogadta a nemzetközi kongresszust és örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy egyként kifejezést adjon a tudomány iránt való igaz hódolatának, másként az őszinte tiszteletnek, melylyel azon férfiak iránt viseltetik, kiknek a közegészség fontos ügyében kifejtett működésük és áldásos munkásságuk nemcsak egyes államokra s egyes nemzetekre, hanem az egész emberiségre üdvözlőzölag kiterjed.

Fogadják ugyanezért uraim még egyszer Budapest székes főváros őszinte köszönetének kifejezését főleg azon kitüntetésért, hogy a VIII-ik nemzetközi közegészségi és demografiai kongresszus színhelyéül Budapestet választani méltóztattak, de legyenek egyszersmind meggyőződve arról, hogy azon lelkesedés és azon érzülete az igaz tiszteletnek, mely a székes főváros közönséget örök iránt vezérszerűleg áthatotta, ezentúl is lángolni és hogy Budapest székes főváros évkönyveiben örökké fennmarad emléke ama dicső napoknak, melyek önöket uraim a tudomány és haladás bajnokait, mint a VIII-ik nemzetközi közegészségi kongresszus tagjait keblében fogadni boldog volt.

A „SOMOGYI UJSÁG“ TÁRCZÁJA.

Nem feled a jó barát.

A mult sugárzó emléke
Vet fényt jelenben is nekem,
Álommal nem több; de kedves,
Azon mégis merengjenem!

S ha a multak gondolata
Tova száll az őszi széllel,
Vajjon érted, meghallod-e,
Hogy az téged mire kérlek?

Meghallod-e izenetem,
Mit visz a költőző madár?
Hol a távolban is gondol
Rád s nem felejt: a jó barát!

K. Sz. születés napja.

Kérek önökt még sok tavaszt,
S annyi nyarat zavartalan:
A hány tavasz mosolygása,
Hintett rózsát az arczára!

Ősz és telet nem is kérek,
Kérés nélkül is elér ez:
És ha elér élet tele:
Könyvtől ázzék szemfedele.

ifj. Csire István.

Füstbe ment kéjutazás.

Casinói felolvasás Franciscustól.

Körülbelül 40 évesnek látszó, kicsiny gömbölyű teimeű, kissé borvirágos, de pogácsaalma képű uri ember,

És most, midőn a kongresszus befejezése percében Budapest székes főváros fájdalmas szívvel, de hálás kebelletl önöktől bucsut vesz, engedjék meg, hogy két óhajásomnak adjak kifejezést; vezérleje a mindenható szerencsésen vissza háztűzhelyikhez és bizzanak ezentúl is — úgy mint mi a tudomány erejében s győzelmében; de legyenek egyszersmind kegyesek visszaemlékezni minél gyakrabban és szívesen azon napokra, melyeket a magyar fő- és székvárosban a tudomány érdekében és az emberiség javára eltölteni alkalmuk volt.

Isten önökkel uraim!

Ezután a külföldi kormányok képviselői mondták el bucsuzó beszédeiket a következő sorban.

Corfied dr. (Anglia) bemutatta a walesi hercegnék hozzá intézett levelet melyben üdvözlö a kongresszust s működéséhez szerencsét kíván Scheel dr. titkos kormánytanácsos Németország nevében bucsuzott. Notter Samu J. tanár, ezredes brit hadsereg köszönetét tolmácsolja Silveira Ferencz dr. Argentinia köztársaság képviselője gratulál a kongresszusnak az eredményekhez. Dr. Juraschek Ferenc bécsi egyetemi tanár mondt ezután rendkívüli megleghangú üdvözlő beszédet. Ausztria nevében mely méltó felünnést keltett. Felemlíti Magyar oászág erőteljes haladását s kijelenti, hogy ők osztrákok nem tekintik irigységgel ezt a haladást, mert az legfőbb óhajításuk is egy virágzó hatalmas Magyarország s mindig büszkének lesznek az erős magyar nemzetre és a ragyogó fővárosára Budapestre. Viharo taps és eljenzés és követte a beszédet s a szónokoknak mindenfelől gratuláltak.

Ezután szóltak még: Kuborn Hiazinta dr. (Belgium) Arevedó Miranda dr. (Brazília) Kinyoun J. dr. (Egyesült államok), Cehatemesse dr. (Franciaország), dr. Lendvay (a magyar vidék nevében), Bagliani Luigi dr. (Olaszország) Tabuoi Jiro tanár (Japán), Lopez dr. Miguel (Portugália), Rapsheoszký állam tanácsos (Orország), dr. Smied egész tanácsos (Svájcz), Hayreddin bey (Török ország) Ohupenszký dr. (Románia), Corde Flores (Venezuela) és végül dr. Boeck a kongresszus állandó bizottsága nevében mondott megleghangú köszönetet.

nagy vörös esernyővel fut, vagyis inkább gurul a miskolci vasúti állomás felé.

Utjában azonban most már 6-szor állt meg, s a vele szemben jövő egyéneket feltartóztatván, azoknak hangos beszédben nagy hadonázás mellett ad elő valamit, míg nem az nevetve távozik s őt magára hagyja.

Kis utasnak újra futásnak ered, de ismét találkozik valakivel és megáll, oly gesztikulációval, hogy annak orráról a szemüveget majd le veri, kezd el újra beszélni.

„Látva ezt egy rendőr, ki a közelben áldogált, így dűnyög magában: szegény kis emberke ezt bizonyára kirabolták, de ő nem jön hozzám, én pedig csak nem keresem őt fel baja végett, gombóczermetével ide gurulhatna, s akkor!

Majd lenne segítve baján.

Termetével ő eszembe hoz téged oh gombóc! ... tegnap előtti névnapom alkalmával az én kedves élettársam is szilvás gombóczezal várt haza, de míg ő kívül forgolódott, én mind a 12 tőt megettem, igaz, hogy esattanosan nyilatkozott mérgeben, na de azután megbékültünk. — Istenem, mindig elérzékenykedem, ha rád gondolok gombóczer — te égi eleddel megyek és meghallgatom a kis ember panaszát.

A rend buzgó őre nagy prozozopiával indul meg, de az utasunk, ki termetével

Végül Hieronymi Károly belügyminiszter tartotta meg záróbeszédét s hangsúlyozta az elért nagyfotossági eredményeket különösen ami a ditteritisz és a kolera kérdését illeti. Köszönetet mond Ő felségének a fővédőnek és helyettesének Károly Lajos kir. hercegnék. Köszönetet mond a fővárosnak, mely vendégszeretettel fogadta a kongresszust s köszönetet mond a kongresszus tagjainak, a nagy tudósoknak, akik a világ minden részéről idesereglettek, hogy az emberriség jóvoltá föltűt tanácskozzanak. A kongresszust bezárja.

Élénk, lelkes eljenzés és taps keletkezett, s aztán kongresszus eloszlott.

HÍREK.

— Ő felsége a somogyi bakákhoz. Ezeredünk tisztikara a pilis-esai táborban tartott 150 éves jubileuma alkalmával üdvözlő táviratot intézett Ő felségéhez. Az ezred parancsnokához Ivinger ezredeshez Ő felségétől hosszabb elismerő levél érkezett, melyben a király köszönetét fejezi a táviratért.

— A m. kir. pécsi 8-ik honvéd huszárezred. f. é. szeptember hó 16-án délután 2 órakor a Nagy-Bajomtól délre fekvő tériőken versenyt rendez. Diszelnökök: Say Győző altábornagy kerületi arancsnok és Csepei Zoltán Elek tábornok, lovassági felügyelő. Elnökök: Gróf Schlippenbach István tábornok, Kálmán Frigyes ezredes, Eckerlsberger György őrnagy, gróf Normanu Nándor százados, Balta Béla százados, Pálya felügyelők: Tomcsányi József és Lösch István századosok, indítók: Kiss Aladár, Schobeln Alf-réd századosok, Mázsáló: Csorba József százados. A verseny következő részekből áll: 1. Akadályverseny úszó szolgálati lovakon lovagolva tisztek és hadapródok által. Távfalsz 3200 méter. Elsőnek tiszteletdíj, adja a honvédelmi miniszter, másodiknak tiszteletdíj, adja Baranyavármegye harmadiknak tiszteletdíj, adja Pécs városa. Eddig tizenegy tizenegy tiszt jelentkezett 2. Vadász akadály verseny az ezred altisztelet részére kerett lovakon. Távfalsz 3200 méter. 3. Vadász akadály verseny az ezred állományában levő huszárok által vállalkozó lovakon. 4. Aka-

emlékeztetébe varázsolja András urnak családi boldogságát, s szívét annyira meglágyította, már ismét tova siet, de nem tesz 300 lépést, midőn a vele szemben jövő szeszkes nyaku, befáslizott inggallérú urat így szólítja meg.

Nagyságos elnök ur, örülök, hogy van szerencsém kegyedel találkozni, annyival inkább, mert nagy kéjutazásra indulok és így elutazásom előtt nagyságodnak egy bucsuzót mondhatok, legmélyebb tisztelettem és hódolatom kinyilvánítása mellé, és ezt azon időre is, míg utazásomból haza érkezendém magammal viszem, s folyton kegyedre fogok emlékezni, legyen örömr, vagy bánatom, mire el kell készülnem lennem, mert a kezdet is szerencsétlen, amennyiben már tegnapelőtt volt szándékom ezen nagyszabású kéjutazást, Miskolcra szülő városomba Kassára megtenni.

Már 9-szer késtem el, s az indóháznál mindig azzal fogadtak, 10 percze — 1/4 órája, vagy éppen most ment el a vonat, elő akarván adni jöttöm okát, vagy orrom előtt az ajtó beesapódott, vagy pedig nevetve magamra hagytak, nem adván utamra nevez tanácsot, melyre engem nagy kegyelet vezet, mert ezelőtt 41 éve ...

De kérem Pukkanes ur, vág bele kis utasunk szó özönébe a szeszkes nyaku egyén, ha kegyed utazását és történetét

leségét ő maga ütötte agyon és azt a bűnt most a kőrefára akarja fogni. — A vizsgálat erőiesen foly, lapuk zártáig azonban bővebb adatok birtokába nem juthattunk.

— Egy leányt szerettek ketten Sz. Pál zalavármegyei községben. Mindkét legény daliás és jómódú s régi ellenfelek voltak, hogy ki a falu első legénye. A közösen szeretett leány azonban, — mint tudósítottuk írja — Dolmányost látta szívesebben maga körül, ami miatt Kázmér bosszút forralt. Vasárnap este, mikor Dolmányos nővérével hazafelét tartott, az urasági major mellett lesben álló Kázmér a készen tartott kardval úgy halántékon vágta ellenfelét, hogy az menten összerogyott. Kétségbeesett nővére sírva kérte a major kapujában álló bérést, hogy mentse meg fivérét, de az ráfordult, hogy vasvillájával szurja keresztül, ha rögtön távolabb nem áll. Dolmányos néhány órai kínlás után kiszehedett. A gyilkost és a bérést a csendőrök elfogták és Zala-Egerszegre vitték.

— Családi dráma. Kaposvárott igen sokan ismerik D. urat, ki a hadseregben mint főhadnagy szolgált. Családi életében gyakoriak voltak a villongások, s főhadnagyi rangját is egy ily séma miatt kellett ott hagynia. A mult napokban is kitört ismét a családi háború, minek következtében az elkeseredett ember úgy elverte apósát, hogy az most haldoklik.

— Gyilkos utonállók. Szegzárd közelében levő erdősegen átvészelt uton f. hó 7-én éjjel Varga erdőőr meut kocsin a fiával. Hirtelen fegyveres emberek ugrottak elő a sűrűből és ráüzeltek a kocsira. A lövések valamennyijére talált. Az egyik golyó Varga fiát leterítette; a fiu meghalt. A többi lövés Varga erdőőrt és a kocsist életveszélyesen megsebesítette. A csendőrség a legkiterjedtebb nyomozást indította meg a sötétben nem látott és így föl nem ismert tettesek kézrekerítése végett.

— Lódíjazás. A „Somogyi gazdasági egyesület“ 1894. évi szeptember hó 22-napján délelőtt 9 órakor Kaposvárott a honvédtérten tenyészkancaikat díjaz, mely célra 30 db. 10 frankos aranyat fordít. A díjak következők: 1. díj, egy anyakanczára 12., drb. 10 frankos arany 2. díj egy anyakanczára 10. dr. 10., 3. díj egy anyakanczára 5 dr. 10., 4. díj egy anyakanczára 3 drb. 10., Összesen 30 drb 10 frankos arany Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogyi gazdasági egyesület által kiküldött szakkbizottság eszközöl, melyhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik. Dr. Roboz Zoltán a gazdasági egyesület titkára. Somssich Andor a gazdasági egyesület alelnöke.

— Panasz. Egy olvasónktól vesszük a következő panaszt. Tek. szerkesztő ur! kérem szíveskedjék alábbi soraimnak becses lapjában helyet adni. Mióta Somogyi Károly színigazgató Kaposvárra jön tartulatával, mindenkor hűséges látogatója vagyok a színháznak, most azonban nem

állhatom meg, hogy a tisztelt színigazgató ur becses figyelmét ez uton föl ne hívjam egy oly körülményre, melynek megtörténnie nálunk nem szabad, mert azt hiszem, hogy Somogyi Károly színigazgató ur a magyar muzsa szolgálatában áll?!... Ugyanis a színházban, ez idény alatt, egy oly éltesebb nőt alkalmazott jegyszédőnek, a ki egy szót sem tud magyarul, németül szól hozzánk, s ha magyarul kérdezzük, nem tud felelni reá. Elhiszem én kérem, hogy egy éltesebb nőnek nehezen megy a nyelvtanulás, de a ki nem tud magyarul, az jobb ha valami külföldi német színházhoz megy el jegyszédőnek! Tisztelt színigazgató ur! Ön magyar színigazgató, alkalmazzon tehát a közönséggel érintkezésben álló jegyszédőt magyarul! Egy színházlátogató.

— Megszűnt sajtó tilalom. Tudvalevő dolog, hogy a Bulgár kormány a „Poste Lloindnak“ postai szállítást betiltotta, ezen tilalom a napokban visszavonott.

— Szarvasmarha díjazás. A „Somogyi gazdasági Egyesület“ 1894. évi október hó 1. napján délelőtt 10 órakor Igaiban tenyészteheneiket díjaz, mely célra 20 db. 10 frankos aranyat fordít. A díjak a következők: 1. díj 6 drb. 10., 2. díj 5 drb. 10., 3. díj 4 drb 10., 4. díj 3 drb, 10., 5. díj 2 drb. 10., Összesen 20 drb. 10 frkos arany. Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogyi gazdasági egyesület által kiküldött szakkbizottság eszközöl, melyhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik. Dr. Roboz Zoltán a gazdasági egyesület titkára. Somssich Andor a gazdasági egyesület alelnöke.

Válasz

a „Somogyi Ellenőr“ f. hó 32. számában megjelent „Iskoláink“ című vezércikkére.

Legyen világosság! Nem viszketegség veteti fel velem a tollat, hanem átharva állásom fontosságától, a kötelességszerű válasz alul ki nem bujhatok a már saját érdekünkben is, — szolok a kérdés tárgyhoz.

Több év óta kísérem figyelemmel tanügyünkkel s mondhatom, bár milyen optimisztikus szemüvegen nézem is azt, — nagyon sok itt a mulasztás, tömémenten a tenni való.

1. Az állam az 1868. 38-iki törvényekben az iskolai felügyeletről a következő módon intézkedett. Egyik paragrafusában az iskolaszék teendőit így sorolja elő:

„Az iskolaszék hetenként egy-egy tagja által meglátogatja az iskolát. Örökös, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak az iskolába, szigoruan felügyel a tanításra s az iskolai törvények pontos végrehajtására, gondoskodik az iskolai taneszközökről stb. stb.

Az iskolaszék azonban, — őszintén valljuk meg, nem igen érzi át feladatának fontosságát; ebben a tekintetben a vezércikkirónak igaza van.

A mi iskolaszékünk nem ellenőrző testület; 4 évi ittlétem alatt csakis 2 iskolaszék tag tekintett be egyszer osztályomba; — pedig a gyakori hospitálás

nagyon is üdvös volna mind a tanulókra mind pedig a tanítóra nézve, mert a pusztá zárvizsgálatból az illető tanítónak képességeit s munkaeredményét nem igen ítélheti meg az iskolaszék egyik másik tagja.

Régi igazság, hogy a gyenge tanító is jó exament produkálhat. Az eredmény lassu évközbeni létrehozása az, ami oly nagy fáradsággal jár, — ezen eredményt kellene figyelemmel kísérni, s erről gyakrabban személyes meggyőződést szerezni.

A tapasztalt indifferentismus árt a tanító erkölcsi érzelmének, őt sokszor a hanyagságra s az ily laikus iskolai felügyelet kijátszására mintegy kényszeríti. Üdvös lenne, ha az iskolaszék tagjai, — midőn az osztályokat látogatni fogják, neveiket egy e célra létező naplóba beírják, hogy az iskolaszék elnöke lássa, kik, mikor s hányszor hoszpitaltak.

2 A vezércikkirő, csekély szakismeretiapparátussal megtámadja a tanítókat is; el lép jajaival s kategorice kijelenti, hogy a községi iskola ros s felületesen végzi kötelességeit.

Itt már fellázad bennem az önértzet s hivatásom szentségének tudatában, ki kell jelentenem, — ha sok is a mulasztás, s a tapítás eredménye a cikkkirő szerint kevésbé kielégítő, — ezt ismét egy más faktornak tulajdoníthatjuk, s nem a küzködében testileg összeroskadt tanstületünk.

A rendetlen iskoláztatás, s tisztelet a kivételeknek, — a ferde irányu házi nevelésben részesült s semmi felügyelet alatt nem álló pajkos s munkakerülő ifjuság hanyagsága szöki ezen egészségtelen állapotát.

Az iskolai év Kaposvárott szeptember első napjaiban kezdődik. Minden szülőnek tehát kötelessége gyermekét szept. 1. 2. s 3-káig beírtni. S mit tapasztalunk? A kaposvári községi elemi iskolánál a beíratás dolgában évek hosszú során át oly türhellen állapotok léteznek, hogy sok gondatlan szülő szeptember helyett, október, november sőt deczemberben is hozza gyermekét.

Ily pontos (?) iskoláztatás mellett okvetlenül az eredménye is veszélyeztetve van. Mondja ki már tehát egyszer az iskolaszék: amely szülő vagy gyám ezen kötelességét szeptember hó 15-ig nem teljesíti, azaz iskolaszék végzése szerint a kapitányi hivatalhoz fog betérjesztetni s a megszabott büntetés alá vonatik.

E harmadik pontnál a már évtizedek óta elhanyagolt tankötelezettség adja kezembe a tollat.

E fenyegető vihart csakis a mult évben kinevezett Somogyi gazdasági tanfelügyelő, Kubányi Károly vevé észre, hét, nyolcz, kilencz, tíz, tizenegy s tizenkét éves tanköteles gyermekeket látok lézengni szerte-szét az utcán, kik irtozva az iskolától, csavarognak s szaporitják jövőben a proletárokat. Sok jó tehetség vesz el elásott kineként, mely az iskoláztatás által kiképezve, dusan kamatozónak a nemzet közérdekeinek.

E baj ismét az iskolai felügyelet rendszertelenségében s a volt tanfelügyelő puha eljárásában culminál.

E baj elhárítására azaz a tankötelezettség szigorú ellenőrzésére vonatkozólag a sorok írója is nyújtott be 3 év előtt az iskolaszék elnökének egy emlékiratot, melyben rendszerének alapvonalait fejtette, — legujjabban Kubányi Károly tanfelügyelő ur figyelme irányult e bajra. Talán sikerül neki megjavítani a helyzetet.

Hogy az iskolás gyermekek gyakran s minden alkalos ok nélkül kimaradnak s az iskolai rendtartáshoz oly annyira szükséges mulasztási napló szigorú kezelése mit sem használt — az is

igaz. Mondjuk el leplezetlenül a dolgok állását.

En mint lelkiismeretes s gondos szármaja a reám bízott osztályomnak, esakis tavall óta tapasztalom azt, hogy elmáradásukat igazolni nem tudó növendékek az előjáróság által megintetnek, s esetleg pénzbürség alá vonnának.

Ez igen helyes, de annál helytelebber eljárás volt az előző évekbeni amidőn — valljuk igazságot, — a sok kímáradás dacára, — legalább az én osztályomból egyetlen egy fiu sem volt megintve, egyetlen egy szülő sem pénzbürségre ítélve, — ami ismét a vezérezkíró által hangsúlyozott s a tanév végén kimutatandó fényes eredményre nagyon is békítőlag hat.

Végre szükségesnek tartom felemlíteni még ama szabálytalanságot is, mely különösen a múlt tanévben divatba jött. Több szülő, — azon egyszerű okból, hogy gyermekeik évközben elégséges osztályzatot nyertek, minden engedély nélkül kifogták az osztályból s egy másik párhuzamos osztályba vitték.

Ezen jogúpró eljárás, — egyik növendéknek a másik habár párhuzamos osztályba való engedély nélküli átlépése — évközben nem egyéb, mint teljes emancipáció az iskolai életnek legsarkalatosabb szabályai alul, s miután ezt a szülő rendesen az illető tanító elleni gyűlölködésből teszi, — összeütközésbe kerülnek a tanító és a szülő; a tanítás megzavarattatik s a sikeres eredmény elmarad.

Ezekben s hasonló esetekben látom én a ciklikró által festett szomorú tanügyi állapotnak több akadályait, melyeknek elhárítására az iskolaszék szent kötelessége.

Ha nem is nyújtottam minden tekintetben kellő felvilágosítást a kaposvári községi iskola belelejáról, annyit mégis be tudtam bizonyítani, hogy a reánk bízott oktatást és nevelés ügyet helyesen vezetjük, kötelességeinket az iskola falain kívül is teljesítjük, de az iskolai felügyelet a hibás, mert nem szakfelügyelet.

En tehát az illető vezérezkíróval szemben tiltakozó álláspontot foglalok el s biztosítom őt, hogy a több év előtt tett

ünnepélyes fogadásomhoz hű maradtam törekedvén arra, hogy e közóhaj: „Nep-nevelés, jöjjön el a te országo!” — pium desiderium ne maradjon!

Sz. J.

CSARNOK

Érdekes zászlószentelés.

Az már igaz, hogy az ilyen magamféletinta fogyasztónak, mégis csak furesa az élete.

Hát kérem — tessék elhíni — olyan impozáns, kellemes és szép zászlószentelésen, mint minő a csurgói tűzoltóké volt, még sohasem vettem részt, el is határoztam annak megörökítését, azaz leírását.

Kétszer hozzá fogtam már — kopognak ajtómon.

Szabad!

Szervusz „Hazánk” szerkesztője!

Jönnék ez én kedves, aranyos barátaim, akik azt gondolják, hogy a nyomdában akkor is lehet dolgozni, ha mi beszélgetünk és sétálunk.

Vége a munkának, vége a gondolatnak, visznek sétálni.

Végre kijártam őket, megelőgeték a sétát, tehát én haza jövök ismét leülök az íráshoz, mielőtt hozzá fognék, hallom ajtómon, kopp, kopp, kopp.

Bujbe azt hitem ismét egy sétáló.

Hát egy megrémült atyafi lép be, gyer molyoga s abból kiveszem azt, hogy a kocsik megjöttek.

Törődöm is én kocsijával, menyjen nmen, nem látja, hogy zászlót szentelnek.

Igen is látom, és szépen ellépett.

Annyi bajomba került nekem még ide kerülök, hogy a zászlószentelést, melynek ünnepségei f. hó nyolczadikán és kilenczedikén mentek végbe Csurgó városában — ahol és mely alkalommal igen jól mulatunk — leírhasam, illetve ahhoz hozzá foghatok.

Nyolczadikán este az esti vonattal érkezünk meg a csurgói állomásra, velünk együtt sok idegen tűzoltó jött a szomszéd városok és falvakból, azon czélból, hogy bajtársaikat örömmünepjük alkalmából üdvözlőljék.

A tűzoltók kürt harsogás mellett bevonultak találkozási helyükre, mi is bevonultunk a mi kedves házi gazdáinkhoz, hol a zászlóanya igen kellemesen és kedvesen fogadván vendégeit, szent Flórián híveit igen szaporította, mert azt hiszem ma már az egész társaság tűzoltóvá tett.

Az elég hangosan és kedélyesen folyó társalgást kürt szó zavarja meg, a tűzoltóság jön tisztelegni a zászlóanyánál, lámpiónok fényében ragyogtak a tűzoltói felperelesek, cigány zene tette lépteiket élénké.

Az „álj!” parancs szó után elesendesült a zene, s a csurgói önkéntes tűzoltó egyesület főparancsnoka szép lendületes szónoklattal üdvözlötte a zászló anyát, kihez őszinte tisztelettel viseltetnek, s ki iránt mély hódolattal vannak.

A szónoklat végétével nagy riadással hangzott fel az éljen, s az „éljen Szaak Lujza, „éljen a zászló anya” felkiáltásoknak alig akart vége szakadni.

A tűzoltók elvonulván, a vendégek a korona éttermében gyűltek össze pompás vacsqrára, hol volt bőven felkészöntő, s hol bár egyre a tűzoltásért ürültek a poharak megis — egész bizton állithatom — többen megégték.

Az éjfeli órákban szét oszlott a vendégsereg, hogy a másnapi ünnepélyekhez erőt merithessen.

Szeptember kilenczedikén d. e. tíz óra felé, az összes helybeli és vidéki tűzoltóság parancsnokaikkal együtt kivonult, utánuk jöttek a fehérbe öltözött kis leánykák, s vagy harmincz nemzeti szalagokkal díszített — nyoszoló leány vőfélyekkel, ezután jött a zászló anya s utána hosszú kocsis sor.

A menet elérvén a kath. templomhoz azt zsufolásig megtölté, mise után a zászló beszenteltetvén, annak nyelébe Szijártó, csurgói plebános — által beveretett az első szeg; mely után a tűzoltók kötelességét, az önfeláldozó emberszeretetet apostrofálván, oly megható beszédet mondott, hogy többen könnyeztek.

Ezután a tömeg lassu méltósággal levonult a vendéglő nagytermébe, hol a szegbeverések megtörténtek, ötvennégy szeg lett a zászló nyelébe beütve mind zebbnél szebb, jelleges mondatoktól kísértetvén.

Megható volt az, midőn a tűzoltóság parancsnoka az ünnepély végeztével kezét reá téve a megszentelt zászlóra esküt tett, hogy míg állásában megmarad kötelességének hű teljesítésétől semmi visszatartani nem fogja, mire az összes tűzoltóság utána mondta: „Esküszünk”.

Ezután nagy bankett volt, hol a közönség igen kedélyesen volt, felköszöntöket mondatok: Kaeskovics Lajos a csurgói tűzoltó főparancsnok, dr. Horváth József, ifj. Nagy Ferencz, Kondor Béla

és a kanizsai, gólai s zdálai főparancsnokok, az utobbiak mint horvátok, horvát nyelven, de igen hazafias érülettel. Este táncmulatság volt, hol nem egy sziv lobbant lángra, s táncmulatság s a kreuzpolka, s a kopogós és libentős csárdás hangjaival, a reggeli órákban ért véget.

Még a legogyszerűbb összejevetelekül is történik kómius esetek, hogy ne történt volna itt.

Egypárat elsorolok...

Kopp, kopp, kopp.

Hat megin kopognak ajtómon, — ide ugyan be nem jössz, mert bezártam, tudja Isten nekem nincs kedvem sétálni.

Igaz, a történtek.

Nagy diszben és még nagyobb büszkeséggel vonultak fel a tűzoltók a szegbeverési ünnepélyességet végig nézni, a vendéglői nagyterembe.

Egy kis emberke erővel közibéjük akar keveredni, de nem sikerülhet neki, azonban ő folyton furakodik.

Végre egy tűzoltó megfogja a karját, s kitolva őt mondja neki: „ki menj innen”.

Kis emberünkben a szegény felkelti az önértzetet, s méltalankodva mondja „mért mennék, én is olyan esizmadia vagyok, mint te.”

Igán ám, de ke nem tűzoltó.

Amé igaz, mondja emberünk és szegyenkezve elsompolyog.

Kilenczedikén este az ivó szóba (hol a köztűzoltók voltak, ajtaja előtt látok két tűzoltót, kik eredeti hkljongások mellett dödögtek egymással, közelebb menem, hogy halhasam őket.

Kedves komám aszondom, hogy ne izéjon velem.

Tudja ke, hogy nem vagyok ellensége az italnak, de megárt, aztán ilyen nevezetes napon.

Hát éppen azért, éljen a főparancsnok ur!

Itak mind a ketten bőven.

Látja kedves komám, nekem megárt.

Megárt?

Ha ke megbetegszik, itten van Janus, de meggyógyítja.

Janus? annak már lüttek, nem jön az közibénk, mert azt hiszi, hogy mi mind jégén járunk és fétí a derekát.

Hehehe — nevetek, utánna ittak, megesusztak és mind a ketten eltenge-redtek.

Ugy-e mondtam komám, hogy megárt.

Azám.

Egymást támogatva elballagtak.

Ezen az estén minden tűzoltónak olyan jó kedve volt, hogy ezek feletti örömben még tán Szt.-Flórián is bort ivott.

De voltak ám a táncsteremnek is történetei, ezek már kissé hamisabbak, mert szivbeli dolgokról szólnak.

Hát egy szép kis leány nagyon hamiskásan mosolyog a párja felé, keze hol a szíve táján, hol pedig a tánczössának keze körül jár....

Ejnye ki döngeti már annyira az ajtómat?

Kinyitom elibém lép azon atyafi, ki már előbb nálam volt.

Kérem megjöttek a kocsikkal.

Vigye el a manó magát, mit törődöm én a kocsijukkal.

Igen ám kéröm, de rajtuk vannak ám a dílványok meg a bujtorok, — itt vagyunk már két óra.

Tyüh igaz! hisz nekem lakást kell változtatnom.

Nagyon sajnálom kedves olvasom, de én magamat ajánlom, mert nekem el kell mennem hurezolkodni.

Franciscus.

818. szám. v. 1894.

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a kaposvári kir. járásbíróság által 5141. P. 1894. sz. végzéssel Oberbauer Daniel béc-i lakos végrehajtató javára Révész József kaposvári lakos ellen 318 frt 72 kr. kövekötvetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 500 frtra becsült kalapok és kabátokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. járásbíróság 6148. P. 1894. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Kaposvárott leendő eszközölésére 1894. év szeptember hó 18-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 10. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára készpénzben, illetve az 1881. évi LX. t. cz. 180. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Együttal az 1881. évi LX. t. cz. 111 §-ának rendelkezéséhez képest felhívtnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bir. végrehajtónál egy példányban írásban adják be, vagy addig szóval bejelentésék.

Kelt Kaposvárott, 1894-ik évi szeptember hó 4 napján.

Nagy János,
kir. bir. végrehajtó.

Magyar borok

a herczeg Montenuovo Alfred-féle
borpinczéből.

Fehér, siller és vörös borok 100 litertől fölfelé.

Árak fajok és minőség szerint

14 krajczártól 30 krajczárig literenkint.

A borok hamisítatlan valódiságáért kezesség vállaltatik.

Mintákat készséggel küld a borpincze kaposvári
képviselője :

HAHN ADOLF,

Berzsenyi-utca 23. sz.

ELSŐ KAPOSVÁRI

**ZONGORA, HEGEDŰ, CZIMBALOM,
POLYPHON-ZENÉLŐ STB.**

FINOMABB HANGSZER RAKTÁR.

KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 5. SZ. A.

(Hittaller-féle házban)

megnyitott hangszer raktárát alólírott a m. t. vevők figyelmébe ajánlja.

A leghiresebb bel- és külföldi gyárakból való hangszereket gyári áron s öt évi jótállás mellett elad. Készleten nem levő zongoráknak stb. hangszereknek eredeti gyári áron megszerzését bármely gyárból közvetíti.

Régi zongorákat ujjakkal becserél, avagy azok alapos kijavítására vállalkozik.

Zongorák jutányos áron kölcsön kiadatnak.

Zongorák hangolását

ugy helyben, mint vidéken azonnal pontosan teljesíti.

A külföldi nevezetesebb gyárakban töltött több évi alkalmazás és szerzett technikai ismerete ezen üzletében szakavatottságát biztosítja, miért a n. é. közönség szíves pártfogását kéri.

IFJ. WIMMER JÁNOS

hangszer technikus.